

04.10.2012

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Meritullinkatu 10
PL 29
00023 Valtioneuvosto

Aihe Lausunto Valtakunnalliset erikoismuseot -selvityksestä

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Suomen evankelis-luterilainen kirkko harkitsi oman kirkkomuseon perustamista vuosina 1998–2000, mutta esitys omasta kirkkomuseosta raukesi kirkolliskokouksessa. Luterilaisen kirkkomuseon perustaminen ei ole tällä hetkellä vireillä kirkon hallinnossa. Enemminkin on painotettu seurakuntien omaa vastuuta kirkollisen kulttuuriperinnön säilyttämiseen.

Vaikka jokainen luterilaisen kirkon kirkkorakennus sisustuksineen ja irtaimistoineen esittelee oman alueensa ja rakennusaikansa uskonnollista kehitystä käytännöllisin ilmenemismuodoin, vain muutamissa kirkoissamme voi saada käsityksen kristinuskon kehityskaaresta Suomessa (esim. Turun tuomiokirkko, jossa on myös oma tuomiokirkkomuseo). Osassa maakuntamuseoista on tallennettu maakunnan seurakuntakirkkojen käytöstä poistettua esineistöä. Lisäksi Suomen kansallismuseossa on merkittävä kokoelma katolisen uskon aikakauden sekä reformaation jälkeisen ajan kirkollista esineistöä Suomesta.

Seurakunnat tarvitsevat kuitenkin museoalan osaamista esineistön inventointiin, käyttöön, hoitoon ja ylläpitoon sekä tarvittaessa esineistön konservoimiseen. Selvityksessä mainitut museaaliset palvelut ovat juuri niitä palveluita, joita seurakunnissakin tarvitaan. Nykyisin seurakunnat hankkivat edellä mainitut palvelut joko maakuntamuseoilta tai yksityisiltä ammatinharjoittajilta.

Selvityksessä on ehdotettu, että eri uskontokunnat voisivat perustaa yhden yhteisen uskontojen museon, joka valtakunnallisena erikoismuseona hoitaisi eri uskonnollisten yhteisöjen tarvitsemia museaalisia palveluja. Kirkkohallitus toteaa, että ehdotusta voidaan sinällään pitää perusteltuna selvityksessä esitettyjen erikoismuseoita koskevien kriteerien kannalta. Kirkkohallitus suhtautuu esitykseen kuitenkin hyvin kriittisesti. Selvityksessä ei ole laajemmin pohdittu museon tehtäviä, tavoitteita tai toteuttamistapaa. Uskontojen museon tehtävien määrittely on keskeisessä asemassa, kun eri uskontokunnat mieltävät kiinnostustaan osallistua museon sisällöntuottajaksi. Haastavaa on myös se, miten ratkaistaan museon toiminnan ja tavoitteiden painopisteet vastaamaan vallitsevaa uskontokarttaa Suomessa.

Kansliapäällikkö

Jukka Keskitalo

Kirkkoneuvos

Pirjo Pihlaja